

A bírálóbizottság értékelése

A Bírálóbizottság a Jelölt 1-5. téziseit elfogadta, ezzel szemben a 6. tézist nem fogadta el.

1. Szilassi Péter akadémiai doktori disszertációjában kimutatta, hogy Magyarországon az 1990-2018 között végbement tájszerkezeti változások közül a tájökológiai folyamatok szempontjából meghatározó jelentőségű szántó-parlag átalakulások 1990-2000 között, míg a mesterséges felszínre változott területek kiterjedése 2000-2006 között volt a legmagasabb arányú. Új, jelentős megállapításai szerint a homoktalajokkal jellemezhető kis középtájainkon (Kiskunság, Nyírség) a felszínborítás változások dinamikája jóval meghaladta a jó termőképességű csernozjom talajokkal jellemezhető kis és középtájaink (Mezőföld, Hajdúság stb.) hasonló értékeit.

2. Vizsgálatai alapján a táj agroökológiai potenciáljának kimutatható hatása volt a 1990-2018 között végbement szántó-parlag átalakulásokra. A szántók 2018-ra a legmagasabb talajértékszámú (agroökológiai potenciálú) területeket foglalták el Magyarországon. A szántóföldek térszerkezete 1990-2000 között egyre inkább a Magyarország magas talajértékszámú területei felé tolódott el. A mesterséges felszín kialakítása 1990-2018 között független volt a talajértékszámától, azaz a beépített területek tervezése során a talajok termőképességét nem vették figyelembe, így azok nagyon eltérő agroökológiai potenciálú területeket fedtek le.

3. Mivel a természetközeli erdőterületek felszínborítás foltjainak méretét és alakját regionális léptékben leíró tájmetriai mutatók szignifikáns statisztikai kapcsolatot mutatnak a növényzet természetességét reprezentáló Természeti Tőke Indexszel, ezért e mutatók változása alapján becsülhető a növényzet természetességének regionális léptékű változása.

4. Tájökológiai szempontból azon fontos megállapításokat tette, hogy a tájszerkezet jellemzői szignifikáns statisztikai kapcsolatot mutatnak a mezei pacsirta előfordulási adataival. Minél nagyobb a tájban a mezei pacsirta által kedvelt NÖSZTÉP felszínborítás típusok foltmérete és alakjuk minél összetettebb, annál több pacsirta él az adott tájrészletben.

5. A vonalas infrastruktúra (közút, vasút, vízhálózat) valamint a foltszerű tájszerkezeti elemek (Országos Ökológiai Hálózat elemei, Natura 2000-es területek, 1990-2000 és 2012-2018 között változott felszínborítású területek) térbeli jellemzői szoros kapcsolatot mutatnak az általa vizsgált inváziós növényfajok előfordulási adataival. Azt a fontos megállapítást tette, hogy a vizsgált tájszerkezeti elemek térszerkezete jelentős szerepet játszik az inváziós növények előfordulásában és terjedésében. Kimutatta, hogy a közút, vasút, vízhálózat, valamint a felszínborítás változások térszerkezete segíti bizonyos inváziós növényfajok terjedését. A vizsgált öt inváziós növényfaj többségének terjedése számára – sajnálatos módon és a szakmai közönség számára meglepetést okozva – kifejezetten kedvező feltételeket teremt a Natura 2000 és az Országos Ökológiai Hálózat jelenlegi térszerkezete.

A 6. tézist a Bírálóbizottság nem fogadta el, mert a túlzott összevonások megkérdőjelezik az eredményeket.